

Paweł Karkowski, Weronika Stefaniuk¹

Porównanie polskich i słowackich regulacji z zakresu prawa arbitrażowego

Streszczenie:

Celem niniejszego artykułu jest porównanie ogólnych założeń prawa arbitrażowego w Polsce i na Słowacji. W wyniku nowelizacji tej dziedziny prawa dokonanej u naszego południowego sąsiada, która weszła w życie 1 stycznia 2015 r., Słowacja stała się krajem przyjaznym arbitrażowo w porównaniu do stanu prawnego przed nowelizacją. Wtedy wprowadzie uregulowania słowackie były bardzo podobne do polskich, jednakże były różnie interpretowane, co doprowadziło do zupełnie odmiennego stosowania tych regulacji. Na gruncie obecnie obowiązujących przepisów można wręcz stwierdzić, że w wielu kwestiach rozwiązania panujące w tym kraju są bardziej postępowe od naszych.

Słowa kluczowe: arbitraż, alternatywne metody rozwiązywania sporów, Słowacja, Polska, komparatystyka prawnicza

1. Zagadnienia ogólne

Arbitraż jest jedną z alternatywnych metod rozwiązywania sporów, która zdobywa coraz to większą popularność. W tym momencie wielu uczestników obrotu gospodarczego decyduje się na dodanie w umowie klauzuli zapisu na sąd polubowny, która powoduje, że strony tej umowy mogą skierować swoje roszczenia do sądu arbitrażowego zamiast to do sądu powszechnego. Jednakże popularność tej drogi rozwiązywania sporów jest uzależniona od krajowych regulacji prawa arbitrażowego. Ustawodawcy niektórych państw zdecydowali się liberalnie uregulować tę dziedzinę prawa, tak aby jak najwięcej sporów trafiało do sądów polubownych, odciążając tym samym sądy państwowe. Z kolei w innych państwach uregulowania prawa arbitrażowego są bardziej

¹ Autorzy są studentami prawa na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego.

rygorystyczne, powodując tym samym utrudnienia w skierowaniu powództwa na drogę sądownictwa polubownego m.in. poprzez wąski zakres sporów, które mogą być podane kognicji tego rodzaju sądów.

Na początku rozważań na temat prawa arbitrażowego należy zdefiniować czym tak naprawdę jest ten typ rozwiązywania sporów. Według T. Erecińskiego i K. Weitz „sądy polubowne są sądami prywatnymi, złożonymi z jednego lub większej liczby sędziów (arbitrów), którym zostaje powierzone, w miejsce sądów państwowych i na podstawie woli stron, rozpoznawanie i rozstrzyganie sporów cywilnoprawnych”². Autorzy podkreślają, że kompetencja sądu polubownego pochodzi od stron, które wyrażają swoją wolę poprzez zawarcie umowy oraz, że ustawa musi dopuszczać taką sprawę pod kognicję sądu polubownego, aby dany wyrok miał taką samą moc prawną jak wyrok sądu państwowego³. Jedną z najpopularniejszych odmian arbitrażu jest arbitraż handlowy, który reguluje spory z zakresu szeroko pojętego prawa gospodarczego. Ten typ arbitrażu przede wszystkim będzie przedmiotem rozważań niniejszego artykułu. Należy jeszcze na wstępie wymienić zalety arbitrażu, który uzasadniają coraz to większą popularność oraz dążenia zwolenników do jak najbardziej liberalnego podejścia ustawodawcy do tego typu rozwiązywania sporów. Są to szybkość i odformalizowanie, poufność, możliwość wpływania na wybór arbitrów i procedur oraz równa moc prawna prawomocnemu wyrokowi sądu państwowego⁴.

2. Polskie prawo arbitrażowe

Prawo arbitrażowe w Polsce zostało uregulowane w Części piątej Kodeksu postępowania cywilnego zatytułowanej „Sąd polubowny (arbitrażowy)”⁵. Przepisy te zostały wprowadzone 28 lipca 2005 r. ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego⁶, a weszły w życie 17 października 2005 r. Powyższa ustawa uchylila poprzednio obowiązującą księgę trzecią w części pierwszej k.p.c., która regulowała problematykę sądownictwa polubownego. Zatem polski ustawodawca przyjął systematykę tradycyjną, czyli przynależności przepisów o sądownictwie polubownym do ustawy regulującej proces cywilny, mimo istnienia w latach dziewięćdziesiątych XX wieku inicjatywy Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego stworzenia odrębnej ustawy⁷.

Poprzednio obowiązujące przepisy zostały uchwalone w czasach komunistycznych i ze względu na ustroj państwa PRL nie miały dużego znaczenia praktycznego. Wraz ze zmianą ustroju i otwarciem granic państwowych na dokonywanie transakcji

² T. Ereciński, K. Weitz, *Sąd Arbitrażowy*, Warszawa 2008, s. 16.

³ *Ibidem*, s. 17.

⁴ A. Szumański [w:] *System Prawa Handlowego, Tom 8, Arbitraż handlowy*, red. A. Szumański, Warszawa 2015, s. 40.

⁵ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 1964, Nr 43, poz. 296 ze zm.).

⁶ Dz.U. z 2005, Nr 178, poz. 1478.

⁷ T. Ereciński, K. Weitz, *op.cit.*, s. 33–34.

gospodarczych na szeroką skalę powstała potrzeba nowelizacji. Tą nowelizacją polski ustawodawca dostosował polskie uregulowania z dziedziny arbitrażu do Ustawy Modelowej UNCITRAL z 1985 r., tym samym upodabniając polskie prawo arbitrażowe do standardów międzynarodowych do innych europejskich uregulowań⁸. Była to bardzo istotna zmiana, która uczyniła Polskę krajem raczej przyjaznym arbitrażowo.

3. Słowacka ustawa arbitrażowa przed wprowadzeniem zmian

W Republice Słowackiej istnieje odrębna ustawa regulująca prawo arbitrażowe – ZÁKON z 3. apríla 2002 o rozhodcovskom konaní, która została uchwalona 3 kwietnia 2002 r. Ustawodawca słowacki poszedł zatem odmienną drogą od polskiego ustawodawcy, nie umieszczając problematyki sądownictwa polubownego w ustawie regulującej proces cywilny. Ustawa ta również, tak jak Polska w tamtym momencie, dostosowała prawo arbitrażowe do Ustawy Modelowej UNCITRAL z 1985 r.⁹

Przed nowelizacją z 2014 r., mimo iż uregulowania wydawały się nowoczesne i postępowe (Słowacja też przecież była częścią bloku wschodniego i musiała przeorganizować cały swój system prawny z regulacji komunistycznych do kapitalistycznych), z uwagi na kilka ważnych pominięć i lokalnych uwarunkowań legislacyjnych Słowacja nigdy nie została uznana za jurysdykcję, w której w pełni panują rozwiązania Ustawy Modelowej UNCITRAL z 1985 r., co było związane przede wszystkim z dwiema spornymi kwestiami¹⁰. Pierwszą z nich była nie do końca jasna definicja zdatności arbitrażowej. Pojawiały się m.in. rozbieżności w orzekaniu sądów powszechnych co do uznania powództw o ustalenie istnienia stosunku prawnego jako dopuszczalnych do orzekania przez sąd polubowny¹¹. Drugą problematyczną kwestią był kompletnie niekontrolowany arbitraż instytucjonalny. Bardzo liberalny reżim sądownictwa arbitrażowego spowodował powstanie ponad 150 stałych sądów arbitrażowych, którym można było zarzucić bardzo wiele w kontekście profesjonalizmu i etyki zawodowej¹². To wszystko dopełniała pełna zdatność arbitrażowa sporów konsumenckich bez jakichkolwiek mechanizmów zabezpieczających interesy słabszej strony stosunku prawnego – konsumenta¹³.

4. Zmiany w słowackiej ustawie arbitrażowej

Słowacja stała się krajem nieprzyjaznym arbitrażowo w wyniku kilku niekorzystnych rozstrzygnięć sądów dot. arbitrażu. Po pierwsze, mimo iż definicja zdatności

⁸ A. Szumański [w:] P. Nowaczyk, A. Szumański, A. Szymańska, *Regulamin Arbitrażowy UNCITRAL Komentarz*, Warszawa 2011, s. 11.

⁹ J. Gyárfás, M. Kasemová, M. Magál, *The European, Middle Eastern and African Arbitration Review 2016 Slovakia*, <http://globalarbitrationreview.com/benchmarking/the-european-middle-eastern-and-african-arbitration-review-2016/1036958/slovakia>, 10.07.2017.

¹⁰ *Ibidem*.

¹¹ *Ibidem*.

¹² *Ibidem*.

¹³ *Ibidem*.

arbitrażowej stwierdzała, że kognicji sądu polubownego mogą być poddane wszystkie spory zdadne ugodowo, to dwa sądy apelacyjne odpowiednio w swoich orzeczeniach stwierdziły, że sprawy z zakresu ustalenia istnienia stosunku prawnego nie są zdadne arbitrażowo¹⁴. Po drugie, Sąd Najwyższy Republiki Słowackiej w orzeczeniu z dnia 30 listopada 2011 r. zdecydował, że klauzula arbitrażowa przez odesłanie jest niedopuszczalna na gruncie słowackiego prawa arbitrażowego¹⁵. Po trzecie, wreszcie Sąd Konstytucyjny Republiki Słowackiej dopuścił możliwość złożenia skargi konstytucyjnej na wyroki sądów arbitrażowych¹⁶.

Były to zdecydowanie niekorzystne decyzje z punktu widzenia zwolenników sądownictwa polubownego, bowiem bardzo wiele zapisów na sąd polubowny było zawartych w regulaminach różnych instytucji, czyli po prostu w tzw. ogólnych warunkach umownych, a niedopuszczenie powództwa o ustalenie istnienia stosunku prawnego do rozstrzygania sądom polubownym ograniczało znacznie zakres ich kognicji. Ponadto dopuszczenie skargi konstytucyjnej w tym zakresie wywołało dalszą dyskusję i szereg pytań bez odpowiedzi. Nie wiadomo bowiem było m.in. czy trybunały arbitrażowe sprawują władzę publiczną oraz jak taka skarga mogła być dopuszczona bez wcześniejszego wniosku o uchylenie wyroku¹⁷.

Sąd 1 stycznia 2015 r. weszła w życie nowelizacja ustawy arbitrażowej¹⁸, która uczyniła Republikę Słowacką krajem przyjaznym sądownictwu polubownemu, powodując przede wszystkim nieaktualność wspomnianych wyżej orzeczeń sądów państwowych oraz dostosowując słowackie regulacje do Ustawy Modelowej UNCITRAL z 2006 r.

5. Zapis na sąd polubowny

Zapis na sąd polubowny jest niczym innym jak umową o arbitraż. Strony zawiązują umowę, która stanowi, że wszystkie lub niektóre spory wynikające z tej umowy są poddane pod kognicję sądu polubownego. „W zależności od tego, czy strony uzgodniły poddanie sporu pod rozstrzygnięcie tworzonego incydentalnie (*ad hoc*) sądu polubownego, czy też stałej instytucji organizującej rozstrzyganie sporów w drodze arbitrażu, nazywanej w KPC «stałym sądem polubownym», możemy mieć do czynienia z umową o arbitraż *ad hoc* lub umową o arbitraż instytucjonalny”¹⁹.

W prawie polskim kwestię zapisu na sąd polubowny reguluje Tytuł II Części piątej k.p.c. Regulacja ta wskazuje, że zapisem na sąd polubowny jest zapis o poddaniu sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego, który określa przedmiot sporu lub stosunek

¹⁴ Orzeczenie Sądu Okręgowego w Nitrze z dnia 21.12.2009 r., 26 Cob 161/2009 oraz orzeczenie Sądu Okręgowego w Bratysławie z 18.12.2008 r., 2 Cob 178/2008; za J. Gyárfáš, M. Kasemová, M. Magál, *op.cit.*

¹⁵ Orzeczenie Sądu Najwyższego Republiki Słowackiej z dnia 30.11.2011 r., 2 Cdo 245/2010, http://www.supcourt.gov.sk/data/att/19597_subor.pdf, 10.07.2017.

¹⁶ Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego Republiki Słowackiej z dnia 31.05.2011 r., III. ÚS 162/2011, <http://merit.slv.cz/III.US162/2011>, 10.07.2017.

¹⁷ J. Gyárfáš, M. Kasemová, M. Magál, *op.cit.*

¹⁸ ZÁKON z 3. apríla 2002 o rozhodcovskom konaní – zmena: 336/2014 Z.z.

¹⁹ M. Tomaszewski [w:] *System Prawa Handlowego, Tom 8, Arbitraż handlowy*, red. A. Szumański, Warszawa 2015, s. 40.

prawny, z którego może wynikać spór. Musi on być sporządzony na piśmie, jednakże powołanie się na inny dokument, w którym wskazany jest zapis na sąd polubowny (np. do ogólnych warunków umowy lub regulaminu instytucji), jest *expressis verbis* dopuszczalne. To samo tyczy się dopuszczalności zawarcia takiej klauzuli w statucie spółki. W razie wniesienia powództwa objętego zapisem na sąd polubowny do sądu państwowego strona może podnieść zarzut zapisu na sąd polubowny, co powoduje odrzucenie pozwu. „W doktrynie zwraca się uwagę na abstrakcyjny charakter klauzuli arbitrażowej, przejawiający się w tym, że nieważność albo wygaśnięcie umowy podstawowej, w której zamieszczono zapis na sąd polubowny, nie pociąga za sobą nieważności lub wygaśnięcia zapisu”²⁰.

Tak jak już to zostało wcześniej zaznaczone, w prawie słowackim na gruncie ustawy przed nowelizacją z 2014 r. istniał problem co do możliwości zawierania umowy o arbitraż przez odesłanie. Słowacki Sąd Najwyższy orzekł o niedopuszczalności takiego uregulowania, na co sądy niższego rzędu się powoływały²¹. Na gruncie obecnie obowiązujących przepisów zostało to zmienione. Obecnie obowiązujące przepisy (§ 4 Forma rozhodcovskej zmluvy)²² wprost dopuszczają możliwość zawarcia klauzuli arbitrażowej przez odesłanie. Ponadto, pomimo iż dalej obowiązuje wymóg formy pisemnej tej umowy, to forma ta została znacząco złagodzona. Możliwe jest bowiem zawarcie takiej umowy poprzez środki elektroniczne, które umożliwiają zapoznanie się z jej treścią i zidentyfikowanie stron. Kolejnym uproszczeniem formy zapisu na sąd polubowny jest stwierdzenie, że jeśli strona wniesie powództwo twierdząc o istnieniu zapisu na sąd polubowny, a druga strona nie zaprzeczy temu faktowi w odpowiedzi, to uznaje się, że zapis na sąd polubowny między tymi stronami w danej sprawie istnieje i jest skuteczny.

6. Zdatność arbitrażowa

„Pojęcie zdatności arbitrażowej sporu (ang. *arbitrability*, franc. *arbitrabilité*, niem. *Schiedsfähigkeit*) odnosi się do określania zakresu sporów, które mogą zostać poddane pod rozstrzygnięcie sądu polubownego (przedmiotowy zakres dopuszczalności arbitrażu)”²³. Jest to jedna z najważniejszych kwestii prawa arbitrażowego, ponieważ określa jego ramy. Kwestia ta jest uregulowana wężiej lub szerzej w różnych państwach, w zależności od tego czy państwo chce ograniczyć działalność sądownictwa polubownego, czy też nie.

²⁰ M. Białecki [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Tom II. Komentarz. Art. 730–1217*, red. J. Jankowski, Warszawa 2015.

²¹ P. Plachy, *The New Slovak Arbitration Act Applicable From January 2015: Has It Progressed Sufficiently?*, <http://kluwerarbitrationblog.com/2015/04/17/the-new-slovak-arbitration-act-applicable-from-january-2015-has-it-progressed-sufficiently/>, 10.07.2017.

²² ZÁKON z 3. apríla 2002 o rozhodcovskom konaní wraz z późniejszymi zmianami.

²³ J. Misztal-Konecka [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Tom IV. Komentarz. Art. 1096–1217*, red. A. Marciniak, Warszawa 2017.

W Polsce kwestię zdatności arbitrażowej reguluje art. 1157 k.p.c. Stanowi on, że generalnie strony mogą poddać pod rozstrzygnięcie sądu polubownego spory o prawa majątkowe lub niemajątkowe mogące być przedmiotem ugody. Do wyjątków należą m.in. wyrażone *expressis verbis* w tym artykule sprawy o alimenty. Zatem co do zasady zdatne arbitrażowo jest to, co jest zdatne ugodowo. W wyniku nowelizacji prawa arbitrażowego w 2005 r. zakres sporów, które mogą być poddane sądownictwu polubownemu, został rozszerzony. „I tak np. dotychczas wyłączone spod rozstrzygnięcia spory z zakresu prawa pracy mogą być objęte zdatnością arbitrażową na mocy art. 1157 KPC. Kwestie te szczegółowo reguluje art. 1164 KPC, zgodnie z którym zapis na sąd polubowny obejmujący spory z zakresu prawa pracy może być sporządzony tylko po powstaniu sporu i wymaga zachowania formy pisemnej”²⁴. Natomiast ciągle kwestią sporną w polskim porządku prawnym pozostaje zdatność arbitrażowa sporów o zaskarżanie uchwał spółek kapitałowych²⁵. Mimo licznych głosów doktryny co do zakwalifikowania sporów o zaskarżanie uchwał spółek kapitałowych jako zdatnych arbitrażowo²⁶, to Sąd Najwyższy wypowiedział się w dużej mierze przeciwnie do tego stanowiska, obalając główny argument przywoływany przez zwolenników²⁷.

W prawie słowackim kwestia ta, jak już to zostało poprzednio wspomniane, była problematyczna. W wyniku nowelizacji z 2014 r. zdatność arbitrażowa została uregulowana szeroko. Mianowicie § 1 Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti reguluje, iż zdatne arbitrażowo są wszystkie spory, które mogą być przedmiotem ugody, włączając w to spory o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku prawnego. Ustawa *expressis verbis* wyklucza kognicję sądownictwa polubownego w sprawach dot. powstania, zmiany lub wygaśnięcia praw rzeczowych na nieruchomości, sporów dot. stosunków rodzinnych, sporów dot. przymusowej egzekucji decyzji oraz sporów powstałych w postępowaniu upadłościowym i postępowaniu naprawczym. Ponadto sądy słowackie nie będą już uprawnione do ingerencji w postępowania toczące się przed sądami arbitrażowymi, kwestionując ważność orzeczeń na podstawie domniemanego niewłaściwego stosowania prawa materialnego²⁸.

7. Stałe sądy arbitrażowe i kwalifikacje arbitrów

Sądy arbitrażowe dzielą się na stałe sądy arbitrażowe oraz sądy *ad hoc*. Stałe sądy arbitrażowe są zazwyczaj zakładane przy izbach handlowych lub innych organizacjach

²⁴ M. Białecki, *op.cit.*

²⁵ A.W. Wiśniewski [w:] *System Prawa Handlowego, Tom 8, Arbitraż handlowy*, red. A. Szumański, Warszawa 2015, s. 940.

²⁶ M.in. *ibidem*, s. 942–943; A. Szumański, *Dopuszczalność kognicji sądu polubownego w sprawach o zaskarżanie uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych* [w:] *Księga pamiątkowa Profesora Maksymiliana Pazdana*, red. L. Ogiegło, W. Popiołek, M. Szpunar, Zakamycze 2005.

²⁷ Uchwała SN z 7.05.2009 r., III CZP 13/09, Legalis.

²⁸ J. Gyárfáš, M. Kasemová, M. Magál, *op.cit.*

pożytku publicznego, jednak nie tylko. W wielu krajach nie istnieją regulacje zabraniające jakiegokolwiek instytucji zakładania stałych sądów polubownych. To może prowadzić nadużyć, tak jak miało to miejsce w Republice Słowackiej przed nowelizacją z 2014 r. Natomiast zarówno w stałych sądach arbitrażowych, jak i sądach *ad hoc* orzekają arbitrzy.

Arbitra należy uznać za kluczowy podmiot arbitrażu handlowego. Powszechnie przyjmuje się zasadę, że „taki jest arbitraż, jacy są jego arbitrzy”. To właśnie cechy osobowe arbitra, takie jak jego fachowość oraz doświadczenie biznesowe, przy jednoczesnej możliwości wyboru takich osób przez strony do wydania prawnie wiążącego rozstrzygnięcia zawisłego pomiędzy nimi sporu, decyduje o pojawieniu się i zarazem o atrakcyjności sądownictwa arbitrażowego (prywatnego)²⁹.

W polskim porządku prawnym arbiter, na podstawie art. 1173 par. 1, powinien posiadać odpowiednie kwalifikacje stosownie do przedmiotu sporu, a także być niezależny i bezstronny. Niezależność jest oceniana obiektywnie na podstawie dostrzegalnych okoliczności sprawy. W tym wypadku liczy się faktyczna zależność od strony, natomiast bezstronność jest badana z punktu widzenia przeżyć wewnętrznych arbitra, czyli jego nastawienia psychicznego do stron i sprawy³⁰. Natomiast w Polsce nie ma, co do zasady, obostrzeń co do zakładania i funkcjonowania stałych sądów polubownych.

Na Słowacji, tak samo jak w Polsce, arbiter powinien być niezależny i bezstronny. Ponadto nowelizacja prawa arbitrażowego zniósła wymóg posiadania odpowiedniego doświadczenia w wykonywaniu swojej funkcji przez arbitra, a także nakłada na niego wymóg działania bez zbędnej zwłoki³¹. Co do stałych sądów polubownych, ustawa przyznaje prawo do ich zakładania tylko izbom handlowym, organizacjom pożytku publicznego, słowackiemu komitetowi olimpijskiemu, narodowym stowarzyszeniom sportowym oraz stowarzyszeniom obywatelskim. Ponadto nakłada na nie wymóg rejestracji w Ministerstwie Sprawiedliwości.

8. Zakończenie

Pomimo iż poprzednio obowiązujące przepisy wydawałoby się pozostawały w zgodzie z Ustawą Modelową UNCITRAL z 1985 r., czyli *de facto* były bardzo podobne do rozwiązań polskich, to ich zastosowanie w praktyce prawniczej znacznie odbiegało od pożądanego. To pokazuje jak bardzo stosowanie tych samych albo podobnych uregulowań może się różnić w poszczególnych porządkach prawnych. Nawet w krajach tak kulturowo podobnych jak Polska i Słowacja. Dzięki nowelizacji ustawy arbitrażowej, która weszła w życie 1 stycznia 2015 r., Słowacja ewoluowała z kraju, w którym prawo jest mało przychylne dla sądownictwa polubownego, w kraj zdecydowanie

²⁹ A. Szumański [w:] *System Prawa Handlowego, Tom 8, Arbitraż handlowy*, red. A. Szumański, Warszawa 2015, s. 413.

³⁰ B. Krużewski, A. Prokop [w:] B. Gessel-Kalinowska vel Kalisz, *Postępowanie przed sądem polubownym. Komentarz do Regulaminu Sądu Arbitrażowego przy Konfederacji Lewiatan*, Warszawa 2016, s. 133–134.

³¹ J. Gyárfás, M. Kasemová, M. Magál, *op.cit.*

przyjazny arbitrażowo. Zmiany, tj. rozszerzenie zdatności arbitrażowej czy umożliwienie zawierania umowy o arbitraż przez odesłanie, należy zdecydowanie uznać za pozytywne. W tym miejscu należy wspomnieć o jeszcze dwóch istotnych zmianach wprowadzonych do słowackiego prawa arbitrażowego. Pierwszą z nich jest kompletne oddzielenie arbitrażu konsumenckiego od arbitrażu handlowego, co było spowodowane chęcią większej ochrony konsumentów. Natomiast drugą zmianą jest kompleksowe uregulowanie środków zabezpieczających. Zapewni ono stronom większą pewność późniejszego wykonania wyroku sądu polubownego. One również są w naszej opinii krokiem w dobrą stronę.

W wyniku wielokrotnie już wspomianej nowelizacji prawa słowackiego z 2014 r., polskie i słowackie uregulowania stały się bardzo podobne. Zjawisko to jest zdecydowanie pożądane, ponieważ daje przedsiębiorcom z obu krajów pewność przy prowadzeniu transgranicznej działalności gospodarczej na wypadek powstania ewentualnych sporów i zawarcia umowy o arbitraż. Mogą oni być pewni tego, że niezależnie gdzie prowadzą działalność gospodarczą – czy to w Polsce, czy na Słowacji – to prawo w tym zakresie nie będzie się wiele różnić. Niemniej jednak m.in. takie zagadnienia jak zdatność arbitrażowa czy umowa o arbitraż zostały nawet jeszcze bardziej korzystnie, z punktu widzenia zwolennika sądownictwa polubownego, uregulowane w Republice Słowackiej. W naszej opinii jest to dobry kierunek i należałoby się zastanowić, czy w Polsce nie jest potrzebna jeszcze większa liberalizacja tych przepisów. Można więc stwierdzić, że jak przed 1 stycznia 2015 r. to Polska była przykładem dla Słowacji w dziedzinie prawa arbitrażowego, tak teraz my możemy „skopiować” niektóre rozwiązania od naszego południowego sąsiada.

* * *

Comparison of Polish and Slovak Regulations on Arbitration

The purpose of this article is to compare general assumptions of arbitration law in Poland and Slovakia. As a result of the latest amendment of this area of law made by our southern neighbor, which entered into force on 1st January 2015, Slovakia has become an arbitration-friendly country compared to the legal status before the amendment. Before 1st January 2015, the Slovak legislation was very similar to Polish, but was interpreted differently, which led to a completely various application of these regulations. On the basis of the current legislation, it can be stated that many of the solutions in this country are more progressive than ours.

Key words: arbitration, alternative dispute resolution, Slovakia, Poland, comparative law